

Vrijedno je spomenuti njegovo djelo »Alter und Neuer Bund / Theologie der Stunde«, München 1956. To su večernja predavanja što ih je E. Przywara održavao u ratno vrijeme 1943—1945. po nalogu kard. M. Faulhabera u Münchenu a dijelom po nalogu kard. Initzera u Beču. Tu je istakao opreke između židovstva i kršćanstva s jedne strane i dionizijskog poganstva s druge. Predavanja su održavana u »glavnom gradu pokreta«, koji je, nadahnut nehumanim idejama, silovito poradio da donese navodno spasenje svijetu. U povezivanju Staroga i Novoga Zavjeta, kako je to obrađeno u navedenoj knjizi, uspijeva kao rijetko koji pisac.

Posljednjih godina oko E. Przywara slegla se tišina. Ima ih koji su rekli, da je njegovo vrijeme prošlo. No, poznati i uvaženi teolog Karl Rahner kaže, da »cjeloviti i pravi Przywara tek nadolazi«. Teologija ubuduće neće ga zacijelo mimoilaziti. Przywara je govorio o neshvatljivom Bogu. Njegova je riječ u zboru čitave Crkve, gdje se čuju raznoliki glasovi. Sve bez razlike, koji su ga susretali, on je bez buke i vike vodio prema posljednjoj tajni, koja se zove — Bog.

o. Franjo Carev OFM

OSVRT NA »KOBNE POGREŠKE NEKIH KONCILSKIH LJUDI« — R. GRAFENAUER-u

Velečasni, članak vam je dobar, no ipak je na jednom mjestu u imenovanom članku vašu redovničku strpljivost nadvladala opravdana nestrpljivost očitovana u glagolu »isplaziti« jezik — misleći na čas i način pričešćivanja.

Smijem korektno primijetiti slijedeće:

I. Ne valja nikoga tući još bezobraznijim oružjem, naime, ako se vama čini način pristojnog otvaranja usta i pristojnog pružanja jezika za vrijeme pričešćivanja nečim nedostojnim Isusa, onda ćemo svima, od Boga stvorene, jezike posjeći.

Bolje je rješenje: poučiti vjernike u etiketi i etici sa jezikom; kao i također primijetiti na sebi koji puta, uz mnoge uspjele, i neuspjela otvaranja usta kod pričesti.

II. Naš je Ordinarij donio pismenim putem slobodu pričešćivanja i na usta i na ruku, kao i stojeći i klečeći, što je, po mojem sudu, ispravno ili ovako rečeno: neka se pričesti vjernik onim načinom, kako to traži njegova pobožnost! Na to je i Ordinarij stavio naglasak, jer sam i sam bio svjedokom, ne jednom, i to od dekana vidjeti srdžbu što vjernici nisu točno stajali dva i dva u redu za pričest i što nisu točno odlazili sa pričesti lijevo i desno. Kako se svaka duša, tjerana u red kao ovca, baš kod pričesti osjetila, na to odgovorite Vi!

III. Vi ste za ruku! Poštujem vaše mišljenje, no ono više nije važno iza instrukcija Ordinarija. — Ja sam za jedno i drugo. No ipak mi riješite: što sada sa tim šakama iza primljene pričesti:

a) da li ih posjeći i spaliti, da se mrvice Tijela ne obeščaste (a čime će opet ići na pričest?)

b) da li dozvoliti **l i z a n j e** dlana iza pričesti? To je opet (sudeći vašim mjerilom, kao isplaziti) nepristojno...

c) da li svećenik ima vremena i potrebe, prilikom pričešćivanja, gledati na oči, nos, usta (baš u ženskog svijeta — po navođenju Grafenauera!) i isplaznuti jezik? Ja mislim, da ne!!

d) da li ćemo dozvoliti sa dlana istresti moguće mrvice Tijela, ako ne ližemo, ako ne brišemo priručnim maramicama (koje bi tada trebalo pokupiti i svećenik prati kao i purifikatorije), ili ćemo dijeliti salvete papirnate na dlan i gore Sv. Pričest, pa ih poslije paliti... ili je najprikladnije i svrsishodnije pružiti pod bradu pliticu i pristojno otvoriti usta te pristojno **pružiti** jezik i primiti, Tijelo Kristovo u poštovanju, ne kao bombon (od Vas spomenut!).

Otpadaju svi problemi, koje, u slučaju pričešćivanja na ruku, postoje, a nije ih riješio ni Ordinarij ni Vi!!

IV. Mislim, da vjernici ne traže mak na kamenu, već im je važna Sv. Pričest. Ako pak je tako, onda treba gledati, kao što i Vi naglašujete, na **dostojno** pričešćivanje, a ne na vanjsku formu. Svejedno je duši kako prima, važno je da dostojno prima i da prima Krista. Možda ima netko, a da se u tomu ne slaže?!

Josip Lončar, Mače, u. ž.

REDOVNICE — SVEĆENIČKA PASTORČAD

(Osvrt na članak Č. Čekade: »Krizu u ženskim samostanima i mi svećenici« u zadnjem broju »S. B.«)

Kod čitanja članka gospodina Čekade ne može se čovjek oteti dojmu, da pred očima pisca lebdi jedna zastarjela slika redovničkog života, koja bi se dala ovako opisati: samostan s visokom ogradom, a u njemu puno, puno redovnica »šutljivih usta i obo-renih očiju« i to u pelerinama. Vrijeme provode u »adoriranju po kapelama« i klečeći pred Gospom. Nema posjeta i razgovora. Ne spominju se »ferije« ni odlasci na »svečanosti, slave, priredbe, mlade mise, godišnje odmore i pohode rodbini«. Pred visokom ogradom stoji jedan anđeo s plamenim mačem i drži stražu, da se ne bi unutra ušuljali: »skepsa prema svemu što je nadnaravno, posvjetovnjačenje, materijalizam — te tipične i simptomatične značajke današnjeg vremena i suvremene kulture — tih zaraznih bolesti«. Posebno je strogo zabranjen ulaz »vilenim vatrenjastim svećenicima i progresističkim reformatorima kršćanskog i redovničkog života« i onima, koji sestrama daju »za redovnice sasvim suviše pouke o seksualnom životu«.

Piscu su prema tome ideal samostani starog tipa, u kojima bi se sestre čuvale kao relikti prošlosti, a jedini odgovorni za njihovu budućnost bili bi svećenici.

Nekoliko primjedbi na ovakovo pisanje g. Čekade:

1. G. Čekada je poznat i po drugim svojim publicističkim radovima kao konzervativac, drugim riječima za njega je spas u ostajanju kod starog ili čak u vraćanju na staro. Dobija se dojam, da on budući da njegovo konzervativno pisanje nije našlo odjeka u drugim krugovima, traži nove »žrtve«, novu publiku i da se nada, da će ga se ovdje čuti, jer su »sestre po čitavoj svojoj tradiciji i odgoju naučene (!) da te svoje učitelje dočekuju s naj-